Akademik Yazım & Sunum | İleri | Akademisyen

Makale Abstract'ı Nasıl Yazılır? Kelime Sınırı, Yapı, Örnek ve Kontrol Listesi

Dergiye gönderilecek makalenin abstract'ını adım adım yazmak için rehber: kelime sınırı, yapılandırılmış ve serbest biçim, her bölüme ne yazılacağı, varsayımsal bir örnek, anahtar kelimeler, sık hatalar ve kontrol listesi.

Zafer Hoca · Yayın: 04.04.2026 · 7 dk okuma

Kısaca: Makale abstract'ı; problemi ve amacı, yöntemi, sayılarla ana bulguları ve sonucu tek başına anlaşılır biçimde anlatan kısa bir metindir. Dergiler genellikle 150–300 kelime ister; APA 7 kılavuzu 250 kelimeyi sınır olarak verir. Abstract'ı makale bittikten sonra yazın, yaklaşık 8–10 cümleyle bölümleri sırayla özetleyin, atıf ve tanımsız kısaltma kullanmayın, kesin sınırı derginin yazar kılavuzundan kontrol edin.

Makale abstract'ı nedir, neden bu kadar önemlidir?

Bu madde dergiye gönderilecek **makale** özetine odaklanır. Yüksek lisans ya da doktora tezinin Türkçe özeti ve İngilizce abstract'ı daha uzundur ve enstitü kılavuzuna göre yazılır; onun için tez özeti nasıl yazılır maddesine bakın.

Abstract makalenizin vitrinidir. Veri tabanlarında ve arama motorlarında başlığın hemen altında çoğu zaman abstract ya da ondan bir parça görünür; okur makaleyi indirip indirmeyeceğine büyük ölçüde başlığa ve abstract'a bakarak karar verir. Editör de gönderiyi ilk değerlendirirken önce başlığı, abstract'ı ve ön yazıyı okur. Dağınık ya da bulgusu belirsiz bir abstract, çalışmanın kendisi iyi olsa bile kötü bir ilk izlenim bırakır.

Abstract ayrıca kendi başına dolaşan bir metindir: dizinlerde, kongre programlarında, hakem davetlerinde makalenin geri kalanı olmadan okunur. Bu yüzden okurun makaleyi açmadan "ne yapılmış, ne bulunmuş" sorusuna cevap alabilmesi gerekir.

Makale abstract'ı kaç kelime olmalı?

Tek bir doğru sayı yoktur; belirleyici olan derginin yazar kılavuzudur (author guidelines). Dergilerin çoğu 150 ile 300 kelime arasında bir sınır koyar. APA 7'nin öğrenci ve yazar kılavuzu abstract'ı 250 kelimeyle sınırlamayı önerir ve tek paragraf hâlinde, girintisiz yazılmasını ister.

Türkiye'de DergiPark'ta yayımlanan birçok dergi hem Türkçe öz hem İngilizce abstract ister; bazı dergiler bunlara ek olarak İngilizce makalelerde Türkçe "genişletilmiş özet" de isteyebilir. İki dildeki özetin içerikçe birebir aynı olması gerekir: Türkçede olup İngilizcede olmayan bir bulgu hakemlerin dikkatini çeker.

Kelime sınırını ciddiye alın. Bazı gönderim sistemleri sınırı aşan özeti kabul etmez, bazı editörler de kılavuza uymayan gönderiyi incelemeden yazara geri gönderir. Sayımı sistemin ölçütüne göre yapın: başlık ve anahtar kelimeler genellikle sayıma dahil edilmez, ama bunu da kılavuzdan doğrulayın.

Yapılandırılmış ve serbest abstract arasındaki fark nedir?

Dergiler abstract'ı iki biçimden biriyle ister. Hangisinin istendiği yazar kılavuzunda yazar; dergide yakın zamanda yayımlanmış birkaç makaleye bakmak da hızlı bir yoldur.

Özellik	Yapılandırılmış abstract	Serbest abstract
Görünüm	Alt başlıklı: Background/Objective, Methods, Results, Conclusion (dergiye göre adlar değişir)	Alt başlıksız, tek akıcı paragraf
Yaygın olduğu alanlar	Tıp, sağlık bilimleri ve bazı sosyal bilim dergileri	Beşeri bilimler, mühendislik ve birçok sosyal bilim dergisi; APA biçimi de tek paragraf ister
Avantajı	Okur aradığı bölüme hemen gider; eksik bölüm kolay fark edilir	Bölümler arasında geçişlerle daha doğal bir anlatı kurulur
Dikkat	Alt başlıkları derginin kullandığı adlarla birebir yazın	Alt başlık olmasa da bağlam → amaç → yöntem → bulgular → sonuç sırası korunur

İki biçimin içeriği aynıdır; değişen yalnızca sunuştur. Serbest abstract yazarken de her bölümü kafanızda bir başlık varmış gibi düşünün, sonra cümleleri geçiş ifadeleriyle bağlayın.

Adım adım makale abstract'ı nasıl yazılır?

1. **En sona bırakın.** Abstract'ı makalenin tamamı, özellikle bulgular ve tartışma bittikten sonra yazın. Önce yazılan abstract, makale değiştikçe tutarsız kalır.
2. **Her bölümden bir cümle çıkarın.** Giriş, yöntem, bulgular ve tartışmadan, o bölümün en önemli mesajını taşıyan birer cümle seçin ya da yazın. Bu ham liste abstract'ın iskeletidir.
3. **Cümle bütçesi yapın.** 200–250 kelimelik bir abstract için kabaca 2 cümle giriş ve amaç, 2 cümle yöntem, 3 cümle bulgular, 1–2 cümle sonuç ve çıkarım, yani 8–10 cümle iyi bir başlangıçtır. Bu oranlar kural değil, çalışmanıza göre ayarlayın.
4. **Bulguları sayılarla yazın.** "Anlamlı fark bulunmuştur" yerine etki büyüklüğünü ve yönü verin: hangi grup, ne kadar, hangi istatistikle.
5. **Anahtar terimleri yerleştirin.** Okurun arayacağı terimler başlıkta ve abstract'ın ilk cümlelerinde doğal biçimde geçsin.
6. **Kısaltın.** Taslak çoğu zaman sınırın üstünde çıkar. Gereksiz bağlam cümlelerini, tekrarlanan yöntem ayrıntılarını ve "bu çalışmada" gibi dolgu ifadeleri atın.
7. **Makaleyle karşılaştırın.** Abstract'taki her sayı, örneklem büyüklüğü ve sonuç cümlesi makalenin içindekiyle aynı olmalı.

Abstract'ı yüksek sesle okuyun ya da alanınızdan olmayan bir meslektaşınıza okutun. "Ne yapmışsınız, ne bulmuşsunuz?" sorusuna abstract'ı okuduktan sonra tek cümleyle cevap verebiliyorsa metin işini görüyor demektir.

Abstract'ın her bölümüne ne yazılır?

Aşağıdaki kalıplar İngilizce abstract için başlangıç noktasıdır; kendi alanınızın dergilerinde hangi ifadelerin kullanıldığına da bakın. Bölümlere göre daha fazla kalıp için akademik İngilizce cümle kalıpları maddesine, zaman seçimi için akademik makalede tense kullanımı maddesine bakabilirsiniz.

Bağlam ve amaç (1–3 cümle)

Problemi ve alandaki boşluğu kısaca söyleyin, ardından amacı yazın. Uzun bir literatür girişine yer yoktur. Örnek kalıplar: "Little is known about…", "The aim of this study was to investigate…", "This study examines…".

Yöntem (2–3 cümle)

Araştırma deseni, örneklem ya da çalışma grubu (büyüklüğüyle), veri toplama aracı ve analiz yöntemi. Yöntem geçmişte yapıldığı için genellikle geçmiş zaman kullanılır: "Data were collected from…", "A quasi-experimental design was used…".

Bulgular (3–4 cümle)

Abstract'ın en değerli kısmıdır; en çok yeri buraya ayırın. Ana bulguyu sayısıyla verin, ikincil bulguları kısaca ekleyin. "Results will be discussed" gibi bir cümle bulgu değildir; okur somut sonucu görmek ister.

Sonuç ve çıkarım (1–2 cümle)

Bulgunun ne anlama geldiğini ve kime yararlı olduğunu söyleyin. İddianın gücünü verinize göre ayarlayın; nedensellik kurmayan bir desende "causes" yerine "is associated with" gibi ihtiyatlı ifadeler kullanın. Bu dengeyi akademik İngilizcede hedging maddesi ayrıntılı anlatır.

Örnek: serbest bir abstract nasıl görünür?

Aşağıdaki örnek tamamen **varsayımsaldır**; çalışma, örneklem ve sayılar yalnızca yapıyı göstermek için uydurulmuştur. Yaklaşık 125 kelimedir.

> *Although gamified learning environments are increasingly used in higher education, evidence on their effect on first-year students' motivation remains limited. The aim of this study was to examine whether a gamified weekly quiz system influenced the academic motivation of first-year engineering students. A quasi-experimental pretest–posttest design was used with an experimental group (n = 62) and a control group (n = 58). Data were collected with an academic motivation scale and analysed using analysis of covariance. After controlling for pretest scores, the experimental group reported higher intrinsic motivation than the control group, with a medium effect size. No significant difference was found for extrinsic motivation. These findings suggest that low-cost gamification elements may support intrinsic motivation in large first-year courses, although longer-term studies are needed.*
>
> *Keywords: gamification, academic motivation, higher education, quasi-experimental design*

Örnekte her cümlenin bir görevi var: ilk cümle boşluğu, ikincisi amacı, sonraki iki cümle yöntemi, iki cümle bulguları, son cümle de ihtiyatlı bir çıkarımı veriyor. Kendi abstract'ınızı yazarken her cümlenin yanına hangi görevi üstlendiğini not edin; görevi olmayan cümleyi çıkarın.

Anahtar kelimeler abstract'la nasıl uyumlu seçilir?

Anahtar kelimeler abstract'ın hemen altında yer alır ve makalenin dizinlerde bulunmasına yardım eder. APA 7 kılavuzu 3–5 anahtar kelime önerir; enstitüler ve dergiler ise kendi sayısını belirler (çoğu 3–5 ya da 4–6 ister). Kesin sayıyı ve yazım biçimini (küçük harf, virgülle ayırma, alfabetik sıra gibi) yazar kılavuzundan kontrol edin.

Başlıkta zaten geçen sözcükleri tekrarlamak yerine, okurun arayabileceği eş anlamlıları, yöntem

terimini ya da bağlamı ekleyin. Abstract'ta hiç geçmeyen bir kavramı anahtar kelime yapmak da tutarsız görünür. Seçim yöntemleri için akademik anahtar kelime seçimi maddesine bakın.

Bazı yayınevleri abstract'a ek olarak birkaç maddelik "highlights" ya da görsel bir grafik özet (graphical abstract) ister. Bunlar abstract'ın yerini tutmaz; aynı ana mesajı farklı biçimde verir.

Abstract yazarken sık yapılan hatalar

- **Bulguyu saklamak:** "Sonuçlar tartışılmıştır" ya da "önemli bulgulara ulaşılmıştır" yazıp bulguyu söylememek.
- **Uzun giriş:** Kelimelerin yarısını alanın genel önemine harcayıp yönteme ve bulgulara yer bırakmamak.
- **Atıf vermek:** Abstract'ta genellikle kaynak gösterilmez; çok az dergi istisna tanır.
- **Tanımsız kısaltma:** Kısaltmayı ilk kullanımda açık yazıp parantez içinde verin; abstract makaleden ayrı okunduğu için bu kural abstract içinde de geçerlidir.
- **Makaleyle tutarsızlık:** Revizyonda örneklem ya da bulgu değişti ama abstract güncellenmedi. Hakemler bunu çabuk yakalar.
- **Abartı:** "Revolutionary", "groundbreaking", "for the first time" gibi ifadeler kanıtlanmadıkça güven kaybettirir.
- **Makalede olmayan bilgi:** Abstract'ta, metinde bulunmayan bir sonuç ya da öneri yer almamalı.
- **Sınırı aşmak:** Kelime sınırını "birkaç kelime fazla sorun olmaz" diye düşünmek.

Başlık ve abstract birlikte okunur; ikisinin aynı ana mesajı vermesi gerekir. Başlık yazımı için akademik makale başlığı nasıl yazılır maddesine bakabilirsiniz.

Göndermeden önce abstract kontrol listesi

- Araştırma problemi ve amaç ilk cümlelerde açıkça yazılı mı?
- Desen, örneklem (sayısıyla), veri toplama aracı ve analiz yöntemi belirtildi mi?
- Ana bulgular sayılarla ve yönüyle verildi mi?
- Sonuç cümlesi verinin desteklediğinden güçlü bir iddia taşıyor mu?
- Kısaltmalar tanımlandı mı, atıf var mı?
- Türkçe öz ile İngilizce abstract birebir aynı bilgiyi veriyor mu?
- Kelime sınırı, biçim (yapılandırılmış/serbest) ve anahtar kelime sayısı yazar kılavuzuna uygun mu?
- Abstract'taki her bilgi makalenin içinde de var mı?

Abstract hazır olduğunda gönderim aşamasına geçebilirsiniz: dergi seçerken dergi bulucu aracından yararlanabilir, editöre yazacağınız ön yazı için cover letter nasıl yazılır maddesine, makalenin bütün yapısı için IMRaD makale yapısı maddesine bakabilirsiniz.

Kaynaklar ve resmî bağlantılar

- APA Style, "Abstract and Keywords Guide" (APA 7): https://apastyle.apa.org/instructional-aids/abstract-keywords-guide.pdf
- DergiPark (dergilerin yazar kılavuzları ve özet kuralları dergi sayfalarında): https://dergipark.org.tr
- TR Dizin: https://trdizin.gov.tr

Etiketler: #Akademik İngilizce #Makale

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları: zaferhoca.com.tr/magaza